

Fackföreningsrörelsen i Sverige - en tidslinje

Läs mer i Union to Unions skrift *Vägen till ett bättre arbetsliv*

1846

Barnarbete före 12 års ålder förbjuds officiellt.

1881

De första fackföreningarna bildas.

1884

Typografiska föreningen sätter upp den första arbetslöshetskassan.

1887

Svenska Bankmannaföreningen bildas.

1889

Fackföreningarna bildar det socialdemokratiska arbetarpartiet (SAP).

1898

Landsorganisationen (LO) bildas.

1901

Lag om ersättning vid olycksfall i arbetet.

1902

Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) och Sveriges verkstadsförening (VF) bildas. Politisk strejk för allmän rösträtt.

1905

Det första verkstadsavtalet träffas mellan LO och VF. Föreningsrätten har blivit slutgiltigt godkänd.

1909

300 000 arbetare deltar i den första storstrejken. Allmän rösträtt för män införs.

1912

LO startar egen utbildning av fackliga funktionärer.

1913

Lag om allmän folkpension.

1916

Sveriges privatanställdas pensionskassa bildas.

1919

Allmän rösträtt införs i Sverige när kvinnor får rösträtt.

1920

Åtta timmars arbetsdag för industriarbetare.

1921

Dödsstraffet avskaffas.

1926

Den gamla legostadgan upphävs.

1928

Lag om kollektivavtal med fredsplikt drivs igenom under fackliga protester.

1929

Tjänstemannaförbunden bestämmer sig för att samverka.

1931

De privatanställda tjänstemännen bildar De anställdas centralorganisation (Daco).

Fem personer skjuts ihjäl när den liberala regeringen sätter in militär för att skingra en demonstration i Ådalen.

1932

Socialdemokraterna vinner valet och blir kvar i regeringsställning i 44 år.

1934

Lag om arbetslöshetsförsäkring

1936

Tjänstemännen får samma förenings och förhandlingsrätt som arbetarna.

1937

Stats- och kommunalanställda tjänstemän bildar Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

1938

LO och SAF träffar i Saltsjöbaden avtal om spelreglerna på arbetsmarknaden. Saltsjöbadsandan föds. Lag om två veckors semester.

1941

LO-kongressen beslutar att förbundens lönepolitik ska samordnas av LO.

1944

Daco och TCO slås ihop till en organisation under namnet TCO.

1945

125 000 metallarbetare strejkar i fem månader. Statarsystemet upphävs.

1946

Centralt avtal om partssammansatta företagsråd i industrin.

1947

Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) bildas.

1951

Lag om tre veckors semester.

1952

LO och SAF för samordnade förhandlingar för första gången.

1955

Lag om allmän sjukförsäkring.

1957

Lag om 45 timmars arbetsvecka.

1959

Lag om allmän tjänstepension.

1963

Lag om fyra veckors semester. LO-SAF-avtal om grupplivförsäkring.

1964

LO-SAF-avtal om avgångsvederlag och permitteringslön.

1966

Offentliganställda får full förhandlings- och strejkrätt.

1969

Gruvarbetarstrejk i Malmfälten. LO-SAF-avtal om 42,5-timmars arbetsvecka.

1971

Lagstadgade pensionsåldern för arbetare sänks till 65 år.

1972

Lag om facklig representation i bolagsstyrelser. LO-SAF-avtal om kollektiv sjukförsäkring.

1973

Lag om 40 timmars arbetsvecka. LO-SAF-avtal om särskild tilläggspension.

1974

Lag om anställningsskydd. Lag om facklig förtroendemannsställning. LO-SAF-avtal om yrkesskadeförsäkring.

1977

Lag om medbestämmande i arbetslivet.

1978

Lag om fem veckors semester. Ny arbetsmiljölag.

1980

Storlockout. 575 000 löntagare utestängs från sina arbetsplatser. 115 000 strejkar.

1984

Löntagarfonder införs.

1990

Lag om ytterligare två semesterdagar.

1991

Sjukersättningen sänks till 75 procent.

1993

En karensdag införs i sjukförsäkringen. De två extra semesterdagarna avskaffas. Löntagarfonderna avskaffas.

1998

Sjukersättningen höjs åter till 80 procent.

1999

Lag mot etnisk diskriminering i arbetslivet. Lag om förbud mot diskriminering av personer med funktionshinder. Lag om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning.

2006

Europeiska Unionen antar ett tjänstedirektiv som innebär att arbetsmarknaden för tjänster öppnas mellan EU-länderna, men att kollektivavtal och arbetsrätt i det land där tjänsten utförs ska gälla.

2007

Nya regler för arbetslöshetsförsäkringen införs. Ersättningen sänks och försäkringen blir dyrare. Förändringen är första ledet i en stor omläggning av arbetsmarknadspolitiken som den nya borgerliga regeringen aviserat. En direkt effekt är att flera hundra tusen människor lämnar a-kassan.

UNION TO UNION

LO, TCO & SACO GLOBAL

www.uniontounion.org
info@uniontounion.org